

STRUČNÝ OBSAH

1. Všeobecný úvod do řeholní formace	15
<i>Jerzy Gogola OCD</i>	
2. Etapy řeholního života	93
<i>Wiesław Kiwior OCD</i>	
3. Zasněžená chudoba	167
<i>Jerzy Gogola OCD</i>	
4. Zasněžená čistota	257
<i>Jerzy Gogola OCD</i>	
5. Řeholní poslušnost – teologie a praxe	343
<i>Jerzy Gogola OCD</i>	
6. Zralost osobnosti v řeholní formaci	433
<i>Marian Zawada OCD</i>	
7. Formace ke společnému životu	489
<i>Piotr Spiller OCarm.</i>	
8. Výchova k modlitbě	523
<i>Dominik Wider OCD</i>	
9. Řeholní zasněžení	627
<i>Piotr Spiller OCarm.</i>	
10. Charisma řeholního života v církvi	663
<i>Piotr Spiller OCarm.</i>	
11. Svátost smíření v řeholním životě	691
<i>Wiesław Pietrzak SCJ</i>	
12. Svědomí, nebo superego?	723
<i>Wojciech Giertych OP</i>	
13. Klauzura v kláštorech	737
<i>Marian Zawada OCD</i>	
14. Boj o modlitbu	805
<i>Dominik Wider OCD</i>	
15. Závazná procedura při exklaustraci, vystoupení (sekularizaci) a propuštění z řeholního institutu	885
<i>Wiesław Kiwior OCD</i>	

OBSAH

Stručný obsah	3
Předmluva k 1. dílu polského originálu	5
Předmluva k českému vydání	7
Seznam zkratk	9
1. Zkratky biblických knih	9
2. Zkratky církevních dokumentů	11
3. Ostatní zkratky a zkrácené názvy používané především v poznámkovém aparátu	12
 1) VŠEOBECNÝ ÚVOD DO ŘEHOLNÍ FORMACE <i>Jerzy Gogola OCD</i> 	
I. Pojem řeholní formace	17
1. Terminologie	17
2. Formace všeobecně	18
3. Řeholní formace	20
3.1 Vymezení formace	20
3.2 Cíl formace	21
3.3 Prvky řeholní formace	24
3.3.1 Prostředí formace	24
3.3.2 Lidé odpovědní za formaci	25
3.4 Předmět řeholní formace	27
3.4.1 Formace svědomí	27
3.4.2 Formace osobního úsudku	28
3.5 Oblasti formace	29
3.5.1 Formace jako poznání	29
3.5.2 Formace jako život	30
II. Principy řeholní formace	31
1. Věrnost Kristu a evangeliu	32

1.1	Boží iniciativa	32
1.2	Naslouchat Duchu	34
1.3	Znát Ježíše a jeho evangelium	35
2.	Věrnost člověku a dnešku	35
2.1	Svobodná odpověď	36
2.2	Pochopit jednotlivou povolanou osobu	37
2.3	Personalismus	37
3.	Věrnost církvi a jejímu poslání ve světě	38
4.	Věrnost řeholnímu životu a charismatu vlastního institutu	39
III. Povolání-poslání jako základ jednoty řeholní formace		41
1.	Povolání	41
1.1	Biblická terminologie povolání	41
1.2	Životní projekt	42
1.3	Upřesnění životního plánu	44
2.	Jednota formace	45
2.1	Povolání k životu	45
2.1.1	Člověk, kněz stvoření	45
2.1.2	Člověk, prorok stvoření	46
2.1.3	Člověk, král stvoření	46
2.2	Křesťanské povolání	46
2.2.1	Kněžské povolání-poslání křesťana	47
2.2.2	Prorocké povolání-poslání křesťana	47
2.2.3	Královské povolání-poslání křesťana	47
2.3	Řeholní povolání	48
2.3.1	Vykonávání kněžské moci v zasvěceném životě	48
2.3.2	Vykonávání prorocké moci v zasvěceném životě	48
2.3.3	Vykonávání královské moci v zasvěceném životě	49
IV. Asimilace identity povolání		51
1.	Roviny identity a jejich formace	51
1.1	Lidská identita	52
1.2	Křesťanská identita	53
1.3	Řeholní identita	53
1.3.1	Řeholní identita obecně	53
1.3.2	Specifická identita podle charismatu vlastního institutu	54
1.4	Formace jednotlivých rovin povolání	54
1.4.1	Lidská formace	54
1.4.2	Formace křesťanské identity	55
1.4.3	Formace řeholní identity	56

1.4.4	Formace charismatické identity	57
1.4.5	Ideál podle charismatu	58
2.	Proces asimilace ideálu	59
2.1	Sféra poznání	60
2.2	Existenciální sféra	61
2.3	Sjednocení života okolo charismatu	62
2.4	Krize identity a formace	62
V.	Formace k životu podle slibů evangelijních rad	64
1.	Evangelijní rady a řeholní život	64
2.	Obsah evangelijních rad	67
2.1	Rady jsou zhuštěním evangelia	67
2.2	Umožňují následovat Krista „více zblízka“	68
2.3	Jsou Božím darem	69
2.4	Jsou cestou svobody	69
2.5	Znamenají bezpodmínečně se obětovat	70
2.6	Jsou znamením a svědectvím Božího království	70
VI.	Zasvěcená čistota	71
1.	Pozitivní hodnota zasvěcené čistoty	72
2.	Odříkání spojené se zasvěcenou čistotou	73
3.	Cíle formace	74
4.	Podmínky pro vědomé přijetí slibu čistoty	76
5.	Formační prostředky	78
5.1	Prostředky společné veškeré formaci	78
5.2	Nadpřirozené prostředky	79
VII.	Formace k chudobě	81
1.	Pozitivní aspekty chudoby	82
2.	Odříkání spojené s chudobou	83
3.	Formační cíle	84
VIII.	Poslušnost	86
1.	Kontext řeholní poslušnosti	86
1.1	Člověk je bytostí závislou na Bohu	86
1.2	Křesťan žije ve společenství bratří	87
1.3	Člověk je svobodná bytost	87
2.	Pozitivní hodnoty křesťanské poslušnosti	88
3.	Odříkání náležející k poslušnosti	89
4.	Úkoly formace týkající se poslušnosti	90

5. Formační prostředky	92
2) ETAPY ŘEHOLNÍ FORMACE	
<i>Wiesław Kiwior OCD</i>	
Úvod	95
I. Prenoviciát	97
1. Situace mládeže v dnešním světě	98
2. Období přípravy	100
2.1 Lidská formace	100
2.2 Náboženská, křesťanská formace	102
2.3 Doba trvání, forma a místo prenoviciátu	103
3. Cíl prenoviciátu	104
4. Bezprostřední péče o kandidáty	105
5. Charakteristické rysy prenoviciátu	105
II. Noviciát	108
1. Přijetí do noviciátu	108
2. Některé podmínky přijetí do noviciátu	111
2.1 Katolicita	111
2.1.1 Platný křest	112
2.1.2 Plnost společenství s katolickou církví	113
2.2 Opravdový úmysl	117
2.2.1 Dynamika motivace	118
2.2.2 Autenticita motivace	120
2.2.3 Správná motivace	122
2.2.4 Dozrívání motivace	123
2.3 Intervence a role specialistů	125
3. Čas a místo noviciátu	129
4. Formační program	131
5. Novicmistr a jeho spolupracovníci	137
6. Profesionální práce během noviciátu	139
III. Formace v období dočasných slibů	141
1. Potřeba ponoviciátní formace	141
2. Formační úkoly v období dočasných slibů	144
3. Doba, místo a organizování formace	148

4. Duchovní vedení	149
5. Bezprostřední příprava k věčným slibům	151
IV. Trvalá formace	152
1. Potřeba a účel trvalé formace	152
2. Rozsah formace	154
3. Období trvalé formace	155
3.1 Formace dospělého řeholníka	155
3.1.1 Úkoly	156
3.1.2 Prostředky	157
3.2 Formace zralého řeholníka	158
3.2.1 Úkoly	159
3.2.2 Prostředky	161
3.3 Formace řeholníka v pokročilém věku	162
3.3.1 Úkoly	163
3.3.2 Prostředky	164
Závěr	166

3) ZASVĚCENÁ CHUDOBA

Jerzy Gogola OCD

Úvod	169
1. Tematika	169
2. Terminologie	170
3. Schéma zpracování	172
I. Výzvy světa a církve pro zasvěcenou chudobu v současnosti	174
1. Všeobecná situace ve světě	174
2. Chudoba v aktuální situaci církve	177
3. Řeholní chudoba dnes	178
4. Důsledky a požadavky pro budoucnost	184
II. Směr teologie zasvěcené chudoby	186
A. Biblický základ zasvěcené chudoby	186
1. Starozákonní pojem chudoby	187
1.1 Sociálně-ekonomická chudoba	188
1.2 Chudoba jako ctnost	190

2. Chudoba v Novém zákoně	191
2.1 Ježíšova chudoba	191
2.1.1 Ontologická chudoba	192
2.1.2 Duchovní chudoba	194
2.1.3 Materiální a sociální chudoba	196
2.2 Blahoslavenství chudoby	197
2.3 Teologická interpretace Kristovy chudoby	203
B. Teologie evangelijní chudoby	204
1. Podoba evangelijní chudoby	204
1.1 Ontologická chudoba (pokora)	205
1.2 Hlavní projevy chudoby v duchu	206
1.2.1 Chudoba jako poslušnost	206
1.2.2 Chudoba jako svoboda	207
1.2.3 Chudoba a láska k bližnímu	208
1.2.4 Chudoba a služba druhým	209
1.3 Materiální chudoba	210
2. Evangelijní chudoba v řeholním životě	212
2.1 Slib chudoby	213
2.2 Podle řehole a konstitucí	216
III. Praxe chudoby v individuálním rozměru	217
1. Asketický aspekt	218
1.1 Závislost na představených	218
1.2 Reálná chudoba	222
1.3 Chudoba v duchu	225
1.4 Cíl řeholní chudoby: „poklad v nebi“	226
2. Sociální aspekt	228
2.1 Zákon práce	228
2.2 Důvěra v Boží prozřetelnost	231
3. Aspekt právně-kanonický	232
4. Ohrožení chudoby	234
4.1 Legalismus	234
4.2 Indiferentismus	235
4.3 Měšťácká mentalita	236
IV. Komunitní chudoba	238
1. Individuální a komunitní chudoba	238
2. Pokus definovat komunitní chudobu	240
3. Koncilní doporučení týkající se komunitní chudoby	243
3.1 Stará mentalita	244

3.2	Pozitivní doporučení	244
3.3	Negativní doporučení	248
V.	Formace k chudobě	252
1.	Pozitivní aspekty chudoby	252
2.	Odříkání spojené s chudobou	253
3.	Formační cíle	253
4) ZASVĚCENÁ ČISTOTA		
<i>Jerzy Gogola OCD</i>		
Úvod		259
1.	Terminologie týkající se zasvěcené čistoty	259
2.	Terminologie užívaná v dějinách a v církevních dokumentech	262
I.	Aktuální historický kontext zasvěceného panenství	264
1.	Dvě charismata	265
2.	Prvky utvářející nové pochopení zasvěceného panenství	266
2.1	Sexuální rozměr člověka	266
2.2	Skutečnosti mající vliv na zasvěcené panenství	267
2.3	Praktické a teoretické těžkosti	268
3.	Nový pohled na zasvěcené panenství	270
4.	Revize postojů	271
II.	Panenství v mysteriu Krista a Církve	273
1.	Kristovo panictví	274
2.	Mariino panenství	277
3.	Panenství církve	279
4.	Panenství křesťanů	280
5.	Panenství jako zvláštní charisma	281
III.	Povaha a funkce zasvěcené čistoty	283
1.	Zasvěcená čistota jako Boží dar	283
2.	Zasvěcená čistota jako Kristovo snoubenecké vyvolení	285
3.	Zasvěcená čistota jako prorocká anticipace budoucího způsobu života ...	286
4.	Zasvěcená čistota jako plodná láska	287
5.	Zasvěcená čistota jako láska, jež všechny objímá	290
6.	Zasvěcená čistota jako plodná smrt	291

7. Zasnvećená čistota jako většší otevřenost ke službě Bohu a lidem	294
8. Zasnvećená čistota jako výmluvné svědectví	295
IV. Praxe a výchova k zasnvećené čistotě	297
1. Úcta k tělu	297
2. Vědomí lidské slabosti a hříchů	298
3. Přijetí vlastní sexuality	300
4. Duševní a fyzické zdraví	301
5. Lidská a křesťanská zralost	302
5.1 Znaky duchovní zralosti a nezralosti	303
5.1.1 Znaky duchovní nezralosti	303
5.1.2 Znaky duchovní zralosti	304
5.2 Znaky psychofyzické zralosti	305
5.3 Projevy osobní zralosti	305
6. Víra v možnost žít v čistotě	309
7. Povinnost věrnosti	310
8. Pokorná modlitba	312
9. Askeze	313
10. Duch chudoby	314
11. Ctnostný život	315
12. Přátelství v řeholní komunitě	317
12.1 Povaha a hodnota přátelství v komunitě	317
12.1.1 Duchovní rozměr přátelství	318
12.1.2 Přátelství jako obapolný vzájemný dar	319
12.1.3 Projevy přátelství	321
12.2 Praktické rady týkající se přátelství v řeholním společenství	322
13. Odloučenost a samota	325
14. Sublimace	326
14.1 Vymezení sublimace	327
14.2 Pseudosublimace	327
14.3 Vědomá a svobodná sublimace	330
15. Smíšené přátelství	331
V. Formace k zasnvećené čistotě	332
1. Pozitivní hodnota zasnvećené čistoty	333
2. Odřikání spojené se zasnvećenou čistotou	334
3. Cíle formace	335
4. Podmínky, jak se angažovat pro slib čistoty	337
5. Prostředky formace	339
5.1 Prostředky společné veškeré formaci	339

5.2 Nadpřirozené prostředky	340
5) ŘEHOLNÍ POSLUŠNOST – TEOLOGIE A PRAXE	
<i>Jerzy Gogola OCD</i>	
Úvod	345
1. Poznámky k terminologii	345
2. Evangelijní rady a zasvěcený život	347
3. Téma přednášek	348
I. Výzvy přítomné chvíle pro řeholní poslušnost	349
1. Krizová situace	349
2. Důsledky krizové situace	351
2.1 Desakralizace církevní moci	351
2.2 Přejít od vertikality k horizontalitě	352
2.3 Přejít od paternalismu k bratrství	353
2.4 Pád hodnot	353
3. Koncilové principy poslušnosti a vykonávání moci v řeholním životě	353
3.1 Princip kolejivosti	354
3.2 Princip spolupráce	355
3.3 Princip dialogu	355
4. Úvahy o životě v poslušnosti	356
4.1 Růst ve víře	356
4.2 Doceňovat společný život	357
4.3 Přijmout zákon postupného dozrání	358
4.4 Věrnost modlitbě	358
II. Směrem k chápání řeholní poslušnosti	
v současné pokoncilní situaci	360
1. Poslušnost Krista a řeholní osoby	360
1.1 Význam Ježíšovy poslušnosti	360
1.2 Význam poslušnosti Ježíšova učedníka	361
1.2.1 Ve vztahu k Ježíšově osobě	361
1.2.2 Ve vztahu k nebeskému království	362
1.3 Poslušnost podle Kristova vzoru a s Kristem	363
1.3.1 Morální rovina poslušnosti	364
1.3.2 Ontologická rovina poslušnosti	365
2. Poslušnost a moc v církvi	367

2.1	Předmět křesťanské poslušnosti	367
2.2	Lidská moc v církvi	368
3.	Poslušnost a řídicí moc v řeholním životě	371
3.1	Předmět řeholní poslušnosti	371
3.2	Řídicí moc v řeholním životě	372
4.	Aktuální perspektivy řeholní poslušnosti	374
4.1	Přenést důraz z následování Krista na účast v Jeho poslání	374
4.2	Spoluzodpovědnost namísto autokratismu	375
4.3	Celistvý životní postoj namísto ctnosti poslušnosti	377
III.	Praxe řeholní poslušnosti	378
1.	Charakteristické rysy poslušnosti	378
1.1	Nadpřirozená poslušnost	378
1.1.1	Poslušnost „v duchu víry“	378
1.1.2	Poslušnost „v duchu lásky pod vlivem Ducha svatého“	381
1.2	Naprostá poslušnost	383
1.2.1	Činná poslušnost	383
1.2.2	Odpovědná poslušnost	385
1.2.3	Spoluzodpovědná poslušnost	386
1.2.4	Dobrovolná a svobodná poslušnost	387
2.	Zprostředkující funkce řeholní poslušnosti	388
2.1	Poslušnost řeholi a konstitucím	388
2.1.1	Smysl pravidel pro řeholní život	388
2.1.2	Praktický význam práva	391
2.2	Poslušnost komunitě	393
2.3	Poslušnost vůči představenému	394
3.	Zvláštní problémy praxe řeholní poslušnosti	398
3.1	Dialog	398
3.1.1	Pokyny magisteria	399
3.1.2	Místo a role dialogu v řeholní poslušnosti	400
3.1.3	Postoj dialogu	402
3.2	Námítka svědomí	403
IV.	Řízení v řeholních institutech	408
1.	Pojetí moci – autority	408
2.	Charakteristické rysy řídicí moci v řeholních institutech	410
2.1	Odpovědnost představeného	410
2.2	Představenství znamená poslušnost Bohu	411
2.3	Představenství je služba	412
2.4	Představenství je láska	416

2.5	Tři normy dobrého řízení	416
2.5.1	Úcta k lidské osobě	417
2.5.2	Jako Boží děti	418
2.5.3	Napomáhá dobrovolnosti jejich poslušnosti	418
2.6	Činná a odpovědná poslušnost	419
2.7	Dialog	420
3.	Úkoly představeného	420
3.1	Péče o plnění Boží vůle	421
3.2	Láska k bližnímu	421
3.3	Uvádění do tajemství kříže	422
3.4	Uvedení do tajemství modlitby	422
4.	Pokušení řídicí moci v řeholních institutech	423
4.1	Autoritářství	424
4.2	Maternalismus	428
4.3	Immobilismus	429
4.4	Anachronismus	430
4.5	Příliš dlouhé vykonávání řídicí funkce	431

6) ZRALOST OSOBNOSTI V ŘEHOLNÍ FORMACI

Marian Zawada OCD

Úvod	435
I. Úvodní poznámky	436
1. Svět člověka	436
2. Péče magisteria církve o lidskou zralost při formaci	437
II. Přiblížení zralosti	439
1. Charakteristické rysy nezralé osobnosti	439
2. Horizonty zralosti	440
3. Charakteristika lidské zralosti	442
4. Křesťanská zralost	444
5. Zralost zasvěcené osoby	446
III. Základní platforma zasvěcené zralosti	448
1. Vědomí zasvěceného člověka	448
1.1 Duchovní rozlišování	449
1.1.1 Formy komunitního rozpoznávání	450

1.1.2	Formy individuálního rozpoznávání	454
1.2	Zasvěcená paměť	456
1.2.1	Psychologická paměť	457
1.2.2	Teologická paměť	458
1.2.3	Zasvěcený život jako paměť	459
1.2.4	Paměť jako formační úkol	460
2.	Zasvěcená svoboda	463
2.1	Svoboda jako uvolnění od toho, co zotročuje	464
2.1.1	Formy otročení	464
2.1.2	Cesty k osvobození	467
2.2	Svoboda jako sebeobětování	468
2.2.1	Svoboda jako cesta daru	469
2.2.2	Nová svoboda	469
3.	Svět lidských motivací	470
3.1	Tíhnout k hodnotám	470
3.2	Psychologické hry	471
4.	Zasvěcené city	474
4.1	Zralá a nezralá citovost	475
4.2	Negativní city	475
4.3	Pozitivní city	479
4.3.1	Sebepřijetí	480
4.3.2	Tolerance	481
4.3.3	Srdečná pohostinnost	482
4.4	Láska v zasvěceném světě	483
4.5	Výchova citů	485

7) FORMACE KE SPOLEČNÉMU ŽIVOTU

Piotr Spiller OCarm.

Úvod	491
I. Řeholní komunita je společenstvím osob	493
II. Prvky komunitního života	495
1. Společenství s Bohem	495
2. Společenství s církví	497
3. Bratrské společenství	498
4. Komunita přátelství	499

4.1	Zasvěcení	500
4.2	Přátelské sdílení	500
4.3	Tvůrčí přátelství	501
III.	Kritéria společného života	502
1.	Účast	503
2.	Doplnění	504
3.	Spoluodpovědnost	505
4.	Pohotovost pomáhat	506
IV.	Komunitní rozměr řeholního zasvěcení	507
1.	Čistota	508
2.	Chudoba	509
3.	Poslušnost	510
V.	Negativní prvky oslabující společný život	511
1.	Samota a řeholní společenství	511
2.	Komplexy	514
2.1	Komplex odmítnutí	514
2.2	Komplex bratrského soupeření	514
2.3	Komplex nejistoty	515
2.4	Komplex pocitu viny	515
2.5	Komplex méněcennosti	515
2.6	Přecitlivělost a neuróza	515
2.7	Introverze	516
VI.	Ustavičná formace komunity	517
VII.	Komunitní rozlišování	518
VIII.	Řeholní společenství a apoštolát	520
IX.	Řeholní společenství a zapojení pro chudé	522
8) VÝCHOVA K MODLITBĚ		
<i>Dominik Wider OCD</i>		
I.	Místo modlitby v životě řeholní osoby	525

1. Místo modlitby v lidském životě	525
2. Místo modlitby v křesťanském životě	526
2.1 Ježíš Kristus a Jeho modlitba	526
2.2 Modlitba prvotní církve	527
2.3 Modlitba v Kristově církvi	527
3. Místo modlitby v řeholním životě	528
3.1 Modlitba v prvních počátcích řeholního života	528
3.2 Rozvoj řeholního života a modlitba v něm	529
Souhrn	531
II. Bůh modlitby	533
1. Bůh Stvořitel	533
2. Bůh Sinaje	535
3. Bůh smlouvy	535
3.1 Modlitba před Sinajem	536
3.2 Bůh Mojžíšův, Eliášův a proroků	536
4. Boží dobrota a milosrdenství zjevující se v Kristu	538
5. Bůh sv. Terezie a sv. Jana od Kříže	538
Pokus o syntézu	539
III. Modlitby ve své rozmanitosti	541
1. Chybné či neúplné definice modlitby	541
1.1 Co modlitba není?	541
1.2 Modlitba je nejen... ..	542
1.3 Co modlitba být nemusí	543
2. Co je modlitba	543
IV. Dva rozměry modlitby	549
1. Dva rozměry Kristovy modlitby	549
1.1 Společná modlitba Kristova	549
1.2 Kristova osobní modlitba	550
2. Dva rozměry modlitby prvotní církve	550
2.1 Společná modlitba	550
2.2 Osobní modlitba	551
3. Rozkvět osobní modlitby	551
4. Vzájemné spojení liturgické a osobní modlitby	553
Vzorový postup	554
V. Modlitba chápaná z psychologického hlediska	556

VI. Rozvoj modlitebního života podle sv. Terezie od Ježíše	558
1. Modlitba nazývaná rozjímání	559
1.1 Použitá terminologie	559
1.2 Vyžaduje na člověku velké úsilí	559
1.3 Tato modlitba může být velmi radostná	559
2. Modlitba usebranosti	560
2.1 Použitá terminologie	560
2.2 Za normálního průběhu vývoje se začíná v modlitbě něco zjednodušovat	560
2.3 Modlitba usebranosti	561
3. Modlitba počáteční vlité kontempace	562
4. Modlitba sjednocení – stav vlité kontempace	563
4.1 Použitá terminologie	563
4.2 Srovnávací obraz	564
4.3 Plnost sjednocení	565
Souhrn	565
VII. Metody rozjímavé modlitby	567
1. Metody modlitby	567
1.1 Metody, které jsou užitečné v každém období duchovního života ...	567
1.2 Stálost metod je relativní	568
1.3 Co rozumíme metodou?	568
2. Podstatné prvky všech metod	569
2.1 Příprava	569
2.1.1 Vzdálená příprava	569
2.1.2 Blízká příprava	570
2.1.3 Nejbližší příprava	571
2.2 Četba	571
2.3 Rozjímání	572
2.4 Vlastní modlitba	573
2.5 Předsevzetí	574
3. Podstata metod rozjímavé modlitby	574
Příloha	574
VIII. Praktické pokyny a způsoby, jak se modlit	583
1. K podstatě modlitby patří stanout a setrvávat v Boží přítomnosti	583
1.1 Boží přítomnost	583
1.2 Kristovo lidství	584
1.3 Volba konkrétní Boží přítomnosti	584
2. Konkrétní formy modlitby	585

2.1	Formy uváděné svatou Terezií od Ježíše	585
2.2	Jiné používané způsoby	587
3.	Varování, jak se vyhnout při modlitbě chybám	588
3.1	Potřeba vytrvalosti	588
3.2	Modlit se bez únavy hlavy	589
3.3	Potřeba ztišení	589
3.4	Potřeba svobody	590
3.5	Potřeba rozumnosti	590
3.6	Vyhýbat se strachu a neklidu	590
3.7	Dochází k chybám v hodnocení stavu modlitby	590
	Souhrn	592
IX. Modlitba člověka, jenž se modlí		593
1.	Základní charakteristika modlitby podle sv. Jana od Kříže	593
2.	Stav naší modlitby	594
3.	Některé příčiny stavu naší modlitby	596
3.1	Naladěnost na rychlé dosažení plnosti modlitby	596
3.2	Nedostatek propojení modlitby a askeze	597
3.3	Hledání sebe v Bohu	598
3.4	Touha po zážitku	599
3.5	Nedostatek vnějšího a vnitřního ztišení	600
3.6	Opírat se o rozjímání	600
3.7	Přirozený sklon k činnosti	602
	Souhrn	602
X. Výchova k modlitbě v postulátě		604
1.	Postulanti – vychovávaní k modlitbě	605
1.1	Přicházejí téměř bez jakékoli modlitební zkušenosti	606
1.2	Za modlitbu považují pobožnosti a chození po kostelích	606
1.3	Modlitba spontánní a závislá na náladě	606
1.4	Modlitba – prosba	607
1.5	Modlitba oáz	607
1.6	Modlitba charismatických shromáždění	607
1.7	Modlitba akademických skupinek	608
1.8	Silně angažovaná vnitřní modlitba	608
2.	Základní odkaz poznatků o modlitbě	609
2.1	Modlitba je milost	609
2.2	Modlitba je umění	609
2.3	Nezbytná je znalost tajemství modlitby	609
2.4	Modlitba je záležitostí lásky	609

2.5	Modlitba je spojena s askezí	610
2.6	Vždy je třeba se na modlitbu připravit	610
2.7	Duchovní četba je stupněm modlitby	610
2.8	Modlitba musí být každodenní praxí	611
2.9	Řeholní život má kontemplativní rozměr	611
3.	Způsoby, jak uvádět do modlitby	611
3.1	Cíl, jež musí mít před sebou ten, kdo uvádí do modlitby	612
3.2	Společná modlitba	613
3.3	Osobní modlitba	614
4.	Charakteristické rysy vychovatele podle „Kontemplativní dimenze řeholního života“	615
	Závěr	616
XI.	Výchova k modlitbě v noviciátě	617
	Úvod	617
1.	Kontinuovat výchovu z postulátu	618
2.	Problémy v oblasti modlitby v noviciátním období	619
2.1	Viditelné projevy	620
2.2	Příčiny obtíží	621
3.	Praktické pokyny	625
 9) ŘEHOLNÍ ZASVĚCENÍ <i>Piotr Spiller OCarm.</i> 		
I.	Pojem zasvěcení	629
II.	Teologické aspekty řeholního zasvěcení	631
1.	Křest jako základ zasvěcení	631
2.	Ekleziální aspekt řeholního zasvěcení	634
3.	Velikonoční aspekt řeholního zasvěcení	637
4.	Prorocký aspekt řeholního zasvěcení	640
III.	Profese jako zasvěcení	646
IV.	Inkulturační aspekty zasvěceného života	650
V.	Nová evangelizace je výzvou pro zasvěcený život	655

VI. Zasněnění Bohorodičky jako vzor řeholního zasněnění 659

10) CHARISMA ŘEHOLNÍHO ŽIVOTA V CÍRKVI

Piotr Spiller OCarm.

I. Dějiny a teologie charismatu 665

1. Co to jsou charismata? 667

II. Charisma řeholního života 671

1. Řeholní život jako charisma 671

2. Mnohost charismat v řeholním životě 674

III. Charismata zakladatelů 676

1. Spiritualita zakladatele 676

2. Podstata charismatu zakladatele 677

3. Charisma zakladatele a charisma založení 679

IV. Charismata v sekulárních institutech 681

1. Z dějin charismat sekulárních institutů 681

2. Charisma sekulárních institutů 683

3. Účast řeholníků a řeholnic v církevních hnutích 688

11) SVÁTOST SMÍŘENÍ V ŘEHOLNÍM ŽIVOTĚ

Wiesław Pietrzak SCJ

I. Potřeba svátosti pokání a smíření a příprava k ní 693

1. Nezbytnost svátosti pokání a smíření u zasněněných osob 694

1.1 Z historie chápání kající praxe 695

1.2 Dnešní kající praxe 696

1.3 Zpověď zasněněných osob 698

1.4 Svátost pokání v Katechismu katolické církve 699

2. Příprava ke zpovědi 701

2.1 Podstatné prvky a úkony ve svátosti smíření 701

2.2 Lítost nad hříchy 702

2.3 Negativní a pozitivní aspekt obrácení a lítosti 704

2.4 Kající postoj a kající skutky 706

2.5	Boj s hlavní chybou	708
II.	Plody pokání a smíření	710
1.	Duchovní plody	710
2.	Růst v morálních a kardinálních ctnostech	712
3.	Jednota církve a komunity	712
4.	Duševní a emocionální dobro	713
III.	Prvky vedení ve zpovědi	
	(Některé skupiny řeholních osob)	714
1.	Základní zásady	714
2.	Problematika zpovědi řeholních sester	715
3.	Problematika zpovědi řeholního dorostu	719
4.	Zpovědní služba a duchovní vedení kněží a řeholních bratří	721
12) SVĚDOMÍ, NEBO SUPEREGO?		
<i>Wojciech Giertych OP</i>		
Svědění, nebo superego?		725
13) KLAUZURA V KLÁŠTERECH: HISTORICKÉ, TEOLOGICKÉ A PSYCHOLOGICKÉ PRVKY		
<i>Marian Zawada OCD</i>		
Úvod		739
I. Pojem klauzury		740
II. Klauzura ve světle dějin		742
1.	Počátky instituce klauzury	742
1.1	Klauzura jako náboženský fenomén	742
1.2	Klauzura asketů a panen	743
2.	Klauzura prvotního monasticismu	744
2.1	Klauzura eremitů	744
2.2	Klauzura poustevníků a rekluzů	746

2.3 Klauzura východního monasticismu	748
2.4 Klauzura západního monasticismu	749
3. Středověká klauzura žen	753
3.1 Klauzura v různých duchovních tradicích	753
3.2 Bonifácova konstituce Periculoso (3. března 1298)	757
4. Středověká mužská klauzura	759
4.1 Vývoj předpisů o mnišské klauzuře	759
4.2 Klauzura apoštolských řádů	760
5. Vývoj zákona o klauzuře v době novověku	761
5.1 Doporučení a žeň tridentského koncilu	762
5.2 Duch II. vatikánského koncilu	764
6. Prvky utvářející ženskou klauzuru	764
7. Současná „situace“ klauzury	766
III. Spiritualita klauzury	769
1. Klauzura jako posvěcená země	769
1.1 Posvátný prostor klauzury	769
1.2 Prostor Pánovy žárlivé lásky	772
1.3 Klauzura jako zaslíbená země	772
1.4 Klauzura jako poušť	773
1.5 Klauzura jako „zakrytí“	774
2. Antropologické aspekty klauzury	775
2.1 Personalistický charakter klauzury	776
2.2 Preventivní poslání klauzury	776
2.3 Klauzurová cesta svobody	777
2.4 Klauzura jako stráž samoty	778
2.5 Tajemství Boží neužitečnosti	779
3. Teologické aspekty klauzury	780
3.1 Klauzurový ideál následování Krista	780
3.2 Kontemplativní rozměr klauzury	781
3.3 Teologální vyznění klauzury	782
3.4 Mariánský rozměr klauzury	784
3.5 Soteriologický smysl klauzury	785
3.6 Asketický rozměr klauzury	787
3.7 Mystický rozměr klauzury	792
3.8 Apoštolský charakter klauzury	793
3.9 Eschatologický rozměr klauzury	794
3.10 Klauzura ve světle zasvěcení	794
3.11 Klauzura jako teologické místo	796

IV. Psychologické problémy klauzury	797
1. Pozitivní aspekty psychologie klauzury	797
2. Některé negativní stránky klauzury	801
3. Problémy v kontaktu s klauzurou	802

14) BOJ O MODLITBU STUDIE Z TEOLOGIE MODLITBY

Dominik Wider OCD

Úvod	807
I. Boj o modlitbu	808
1. Modlitba je boj proti sobě samým	808
2. Mentalita světa	808
3. Překážky v modlitbě	809
4. Čelit tomu všemu	810
II. Křesťanská modlitba	811
1. Činná modlitba	811
2. Liturgická modlitba	812
3. Vzájemná závislost liturgické a osobní modlitby	812
4. Jednota modlitby a činnosti	814
5. Práce – činný život	814
III. Rozvoj křesťanské modlitby	817
1. Pomoc v této modlitbě a v jejím vývoji	818
2. Rozvoj modlitby a duchovního života	819
3. Znaky, které dovolují zanechat rozjímání	821
4. Rozpoznávací znamení, že člověk vstoupil na cestu kontemplace	824
5. Působení darů Ducha svatého	826
IV. Vedení kontemplujících	827
V. Ustavičně prohlubovat víru	831
1. Víra jako cesta k Bohu	831
2. Víra a náboženství	832
3. Víra přirozená a nadpřirozená	833
4. Víra a rozum	834

5. Co je nakonec víra?	836
6. Potřeba očistit vírou rozum	837
VI. U základů modlitby je víra v prozřetelnost	839
1. Otče náš	839
2. „Buď vůle tvá“	843
3. Prozřetelnost a celek modlitby	848
VII. Roztržitosti a vyprahlost	850
1. Roztržitosti a jejich rozdělení	850
2. Příčiny roztržitostí	852
VIII. Radosti a duchovní útěchy	857
1. Radosti a útěchy v modlitbě	857
2. Špatné měřítko aplikované na jevy náboženského zanícení	859
3. Odmítání útěch jako druhý extrém	860
4. Sebepoznání ve službě modlitby	863
IX. Samota	866
1. Samota v pojetí sv. Jana od Kříže	866
2. Falešná samota	868
3. Nebezpečí ztotožnění se s davem	870
X. Mlčení	874
1. Vnitřní mlčení	874
2. Sv. Jan od Kříže o vnitřním mlčení	876
3. Vnější mlčení	878
XI. Základní modlitební postoje (závěr)	881
1. Pokorná bdělost srdce	881
2. Vytrvalost v lásce	882
Literatura	883

15) ZÁVAZNÁ PROCEDURA PŘI EXKLAUSTRACI, VYSTOUPENÍ (SEKULARIZACI) A PROPUŠTĚNÍ Z ŘEHOLNÍHO INSTITUTU

Wiesław Kiwior OCD

Úvod	887
I. Exklaustrace	888
1. Příčiny obvyklé exklaustrace	890
2. Obvyklá exklaustrace nepřekračující tři roky	891
2.1 Žádost zainteresovaného	891
2.2 Kompetentní autorita	892
2.3 Exklaustrační indult	893
3. Obvyklá exklaustrace překračující tři roky	893
4. Exklaustrace mnišek	894
5. Prodloužení exklaustrace	895
6. Nařízená exklaustrace	896
6.1 Příčiny	896
6.2 Zachování přiměřenosti a lásky	897
6.3 Žádost o nařízení exklaustrace	898
6.4 Kompetentní autorita	900
6.5 Doba trvání exklaustrace	901
6.6 Dekret nařizující exklaustraci	901
6.7 Odvolání proti dekretu nařizujícímu exklaustraci	902
7. Exklaustrace ad experimentum	903
8. Kvalifikovaná exklaustrace	904
9. Kanonické důsledky exklaustrace	907
II. Vystoupení neboli sekularizace	911
1. Vystoupení řeholníka s časnými sliby	911
1.1 Příčiny	911
1.2 Žádost řeholníka	913
1.3 Kompetentní autorita	913
1.4 Sekularizační indult	914
2. Vystoupení řeholníka s věčnými sliby	915
2.1 Příčiny	915
2.2 Kompetentní autorita	917
2.3 Žádost řeholníka	917
2.4 Názor nejvyššího představeného a jeho rady	919